

Με αφορμή το πρόσφατο δημοσίευμα τοπικής εφημερίδος με τίτλο «Ο Αποστόλης στο κρατητήριο - Να επέμβει η Πολιτεία».

Αφορμή για να γραφεί αυτό το σημείωμα απέτέλεσε το νισσό δημοσίευμα σε μερίδα του τοπικού τύπου για τις «δραστηριότητες» του «επώνυμου», πλέον, στην τοπική κοινωνία Α.Σ.

Η επιθυμία ορισμένων εκδοτών και δημοσιογράφων να αυξάνουν διαρκώς την κυκλοφορία των εφημερίδων τους, με «πικάντικη κοινωνική θεματολογία», δεν θα μπορούσε να αφήσει ανεκμετάλλευτη την τελευταία πράξη αντικοινωνικής συμπεριφοράς του Α.Σ.

Τα τελευταία δημοσιεύματα, με ελάχιστες αποχρώσεις, διαγράφουν μια κίνηση εκκρεμής στις θέσεις τους: Από τη **μια ακραία θέση** είναι διάχυτη η διάθεση συμπάθειας και «ηρωοποίησης» ή εξιδανίκευσης του Α.Σ. ως «ηθική συνειδήσης» και «κοινωνικού κριτή» για τα κακώς κείμενα σε όλους σχεδόν τους τοπικούς θεσμούς (Αστυνομία, Εκκλησία, ν.Νοσοκομείο, δικαστές, Κέντρο Ψυχικής Αυτοδιοίκησης, Τοπική Αυτοδιοίκηση, συνδικάτα, κόμματα, βουλευτές ή πολιτευτές, αθλητικά σωματεία).

Από την **άλλη ακραία θέση** είναι εμφανής η στάση απόρριψης, κοινωνικού αποκλεισμού και χειραγώγησης των ενοχλητικών συμπεριφορών, μέσω αιτημάτων για εγκλεισμό σε σωφρονιστικά ή ψυχιατρικά ιδρύματα, για μακρόχρονο διάστημα, του Α.Σ.

Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι η στάση πολλών Χαλκιδέων να δίνουν «ελεημοσύνη» ή βοηθήματα στον Α.Σ. εντάσσεται στην ίδια λογική του κρι-

λάνθρωπο προσώπειο ενός νέου «ατόμου με ειδικές ανάγκες».

Η συνεχής δημοσιογραφική ενασχόληση με τέτοια θέματα δεν είναι παρά η πιστή αναπαράσταση αυτού που συμβαίνει υπόγεια ή φανερά στην τοπική κοινωνία μας.

Το τελευταίο δημοσίευμα της «**Ευβοϊκής Γνώμης**» (φύλ. 9.12.94), κάνει μια διαπίστωση «επί των τύπων των ήλων», μια πρόταση και μια πρόγνωση.

Υπενθυμίζουμε την **διαπίστωση**: «Βεβαίως αποτελεί κοινό μυστικό ότι κάποιοι χαρτηζελικών του **συμπαθή Αποστόλη** για να βρουν κάποιους άλλους, με σκοπό να κάνουν πλάκα». Την **πρόταση**: «Όσο μένει κυκλοφορώντας ελεύθερος στους δρόμους η κατάστασή του χειροτερεύει. Οι αρμόδιοι να φροντίσουν για την παροχή θεραπευτικής αγωγής». Την **πρόγνωση**: «Η πλάκα ορισμένων με τόσο σοβαρά θέματα είναι απειλή για όλους μας» (οι υπογραμμισίες δικές μας).

Όλα τα συστατικά του μίγματος του κοινωνικού αποκλεισμού και της συγχύσης περιέχονται σε αυτές τις 3 προτάσεις: Η **δημοσιοποίηση** της κοινωνικής χειραγώγησης και διαστρόφης (λεφτά για ιδίους σκοπούς), η **φιλανθρωπία** - **ανεκτική στάση**, η εντολή για κοινωνικό έλεγχο μέσω «θεραπευτικής αγωγής».

Κρίση των Θεσμών και Κοινωνική υποκρισία

✓ **Γράφει ο ψυχίατρος ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ Επιμελητής Α' ΕΣΥ - Υπεύθυνος ΚΚΨΥ Χαλκίδος**

Η **πρόγνωση** για υποτροπή και πιθανολογούμενη κοινωνική επικινδυνότητα.

Ταυτόχρονα παρατηρείται και η έκφραση μιας ένοχης αμηχανίας: Μπορεί η τοπική κοινωνία να είναι διαστρωφική απέναντι σε ένα «άτομο με ειδικές ανάγκες»; Και όταν το «**σύνπτωμα Α.Σ.**» γίνεται πραγματικά ενοχλητικό, τότε πώς χειρίζομαστε την επικινδυνότητα του ατόμου, που την προκάλεσε η παντελής έλλειψη ορίων όλων σχεδόν των κοινωνικών θεσμών, η λειτουργία των οποίων τέθηκε σε επείγουσα κατάσταση; Ίσως μέσω της άμεσης ιατρικοποίησης ή ψυχιατρικοποίησης του προβλήματος; Ας οριοθετήσουμε λίγο τα ερωτήματα και τις αντιφάσεις που περιγράψαμε λίγο πριν, με αφορμή την παρεκκλινούσα συμπεριφορά ενός ατόμου: (Είναι αυτονόητο ότι το ιατρικό απόρητο μας απαγορεύει να στηρίζουμε την ανάλυσή μας σε εμπιστευτικές πληροφορίες, που είναι η βάση κάθε θεραπευτικής σχέσης).

- Ο **Α.Σ.** (ο οποίος **δεν πάσχει** από κάποια ψυχική ασθένεια, θα συμπτώματα της οποίας, θα βελτιώνονταν μετά από φαρμακευτική αγωγή ή νοσηλεία σε ψυχιατρικό ίδρυμα).

αυτό που προβλέπει ο Νόμος (υποβολή μηνύσεων, αυτόφωρο, κυρώσεις) είχε σαν ορατό αποτέλεσμα την κλιμάκωση των αντικοινωνικών προκλήσεων εκ μέρους του Α.Σ.

Η βασική «θεραπεία» τέτοιων περιπτώσεων μπορεί να προέλθει μόνο από τη **σαφή οριοθέτηση** κάθε υπηρέσιας ή θεσμού απέναντι στο πρόβλημα της προκλητικής αντικοινωνικής συμπεριφοράς, μέσα από την εφαρμογή του Νόμου ή άλλων πειθαρχικών μέτρων και όχι μέσα από τη μετάθεση του προβλήματος στο γήπεδο του άλλου (είναι τρελός; - κλειστεί τον στο ψυχιατρείο; - δώστε του φάρμακα; - θεραπεύστε τον, είναι φτωχός; - δώστε του λεφτά, κ.λ.π.).

συγκεκριμένο σχέδιο φροντίδας.

δ) **Ενημέρωση** τον εισαγγελέα Χαλκίδος για τη «**διαστρωφική στάση**» πολιτών της Χαλκίδας (δυστυχώς, χωρίς συγκεκριμένα στοιχεία) να δωροδοκούν τον Α.Σ. για «ιδίους σκοπούς», με στόχο την άμεση λήψη μέτρων.

Όλες αυτές οι ενέργειες δεν αποτελούν παρά μια ελάχιστη προϋπόθεση, προκειμένου να βοηθηθούν ουσιαστικά τέτοια άτομα χωρίς συσκοτίσεις των αντιφάσεων ή προκαταλήψεις. Αποτελεί ταυτόχρονα και μια δοκιμασία προκειμένου να αξιολογηθεί η κοινότητα, η τοπική κοινωνία και οι θεσμοί της, τον υπεύθυνο ρόλο που απαιτούν τέτοιες δύσκολες αλλά και αποκαλυπτικές, για την κρίση των θεσμών και της κοινωνικής ηθικής, καταστάσεις.

Ένας σαθρός και ανεύθυνος κοινωνικός ιστός, σε συνδυασμό με την αδυναμία των θεσμών να εκπληρώσουν την λειτουργία τους, ενισχύουν έναν πραγματικό κίνδυνο: Το ολισθημα από μια στάση ένοχης φιλανθρωπίας και έλλειψης ορίων και κανόνων σε αυταρχικούς εγκλεισμούς και φασιστικές διαστρωφικές συμπεριφορές.

Εξ άλλου, οι επαναλαμβανόμενες απ' όλους τους υπεύθυνους και επώνυμους ευχές για κοινωνική αλληλεγγύη και στήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, χωρίς όμως κανένα σοβαρό πρόγραμμα και σχεδιασμό για τις τοπικές ανάγκες, δεν αποτελούν ένα συστατικό στοιχείο της ψευδούς μας κοινωνικής συνείδησης.

Όπως θα έλεγε ο **Φρ. Νίτσις**: «Η μάσκα παρουσιάζει πάντα το πρό-

σωστό πρόσωπο».

Υ) **Συνέχισε** τις προσπαθειές

αυτό που προβλέπει ο Νόμος (υποβολή μηνύσεων, αυτόφωρο, κυρώσεις) είχε σαν ορατό αποτέλεσμα την κλιμάκωση των αντικοινωνικών προκλήσεων εκ μέρους του Α.Σ.

Η βασική «θεραπεία» τέτοιων περιπτώσεων μπορεί να προέλθει μόνο από τη **σαφή οριοθέτηση** κάθε υπηρέσιας ή θεσμού απέναντι στο πρόβλημα της προκλητικής αντικοινωνικής συμπεριφοράς, μέσα από την εφαρμογή του Νόμου ή άλλων πειθαρχικών μέτρων και όχι μέσα από τη μετάθεση του προβλήματος στο γήπεδο του άλλου (είναι τρελός; - κλειστεί τον στο ψυχιατρείο; - δώστε του φάρμακα; - θεραπεύστε τον, είναι φτωχός; - δώστε του λεφτά, κ.λ.π.).

Μέσα από αυτή την οπτική της οργάνωσης και συντονισμού των απαντήσεων κάθε υπηρέσιας, το **ΚΚΨΥ Χαλκίδος** έκανε τα εξής:

α) **Κατέθεσε** μήνυση κατά του Α.Σ. (τόσο του Δ.Σ. του Νοσοκομείου στο οποίο ανήκει το Κέντρο, όσο και ο υπεύθυνος του προγράμματος επανεγλεμτικής αποκατάστασης, τον οποίο γρανοδοκώσε ο Α.Σ.).

β) **Πρότεινε** στη Μητρόπολη Χαλκίδος την οργάνωση μιας κοινής συνάντησης όλων των φορέων, για κοινή στάση και στρατηγική απέναντι σε τέτοιου τύπου προβλήματα.

Υ) **Συνέχισε** τις προσπαθειές